

ZORGPLAN 2023-2024

20/09/2023

WSKO MONTESSORISCHOOL
NAALDWIJK

Zorgplan Montessori Naaldwijk

Inleiding

1. Zorg in het algemeen

- 1.1 Onze visie op leerlingenzorg
- 1.2 Ons onderwijsconcept
- 1.3 Passend Onderwijs

2. Handelings- en opbrengstgericht werken

- 2.1 Leerlingen volgen
- 2.2 Leerlingvolgsysteem
- 2.3 Groeps- en leerlingbesprekingen
- 2.4 Analyse Leerling in Beeld
- 2.5 Bouwverlenging/bouwversnelling
- 2.6 Sociaal-emotionele ontwikkeling

3. Ondersteuning

3.1 Betrokkenen

- de groepsleerkracht
- de intern begeleider
- de directeur
- de ouders
- de schoolondersteuner (SPOW)
- de zorgregisseur (SKT)

3.2 Ondersteuningsroute

4. Externe instanties

- 4.1 Samenwerkingsverband
- 4.2 Gemeente

5. Overig

- 5.1 Aannamebeleid
- 5.2 Executieve functies

Afsluiting

Inleiding

Voor u ligt het zorgplan van Montessorischool Naaldwijk. Het zorgplan beschrijft de leerlingenzorg op Montessorischool Naaldwijk. Na een korte visie op leerlingenzorg en het onderwijsconcept wordt in hoofdstuk 2 beschreven hoe Montessorischool Naaldwijk het handelings- en opbrengstgericht werken vormgeeft. In hoofdstuk 3 worden taken binnen Montessorischool Naaldwijk beschreven in relatie met de leerlingenzorg. Ook wordt in dit hoofdstuk de ondersteuningsroute duidelijk gemaakt. In hoofdstuk 4 komen de externe instanties aan de orde. Het laatste hoofdstuk bevat overige informatie.

1. Zorg in het algemeen

1.1 Onze visie op leerlingenzorg

Montessorischool Naaldwijk streeft naar een onderwijsleersituatie waarin alle kinderen zich ononderbroken ontwikkelen. Bij de meeste kinderen verloopt deze ontwikkeling vanzelf, soms loopt het anders en ontstaan verschillen. Vanuit de visie van Maria Montessori staat het “Help mij het zelf te doen” centraal. We streven ernaar het onderwijs zo veel als mogelijk af te stemmen op de onderwijsbehoeften van de individuele leerling en te werken vanuit de zone van de naaste ontwikkeling. Door het kind goed te observeren en toetsgegevens kritisch te analyseren brengen we de ontwikkeling van de kinderen vroegtijdig in kaart. Hierdoor kunnen we preventief handelen en achterstanden voorkomen. Leerlingen met dezelfde onderwijsbehoeften bieden we instructie in kleine groepjes. Op Montessorischool Naaldwijk krijgen sommige leerlingen extra begeleiding op gebied van het leren of de leervoorwaarden, zoals de sociaal-emotionele ontwikkeling of het welbevinden van een leerling. Wanneer een leerling hier onvoldoende van profiteert, is speciale zorg nodig en spreken we van een zorgleerling (zie zorgniveaus). Voor deze leerlingen wordt een groeidocument ingevuld. Dit helpt ons bij het helder krijgen van de stimulerende en belemmerende factoren en de specifieke onderwijsbehoeftes van het kind. Wat is de hulpvraag? Welke interventies zijn al gedaan? Wat was het effect daarvan? Wat wordt het vervolg?

1.2 Ons onderwijsconcept

Onze school is een gecertificeerde Montessorischool. De manier waarop wij lesgeven en leerlingen inspireren en corrigeren, is gebaseerd op het gedachtegoed van Maria Montessori. Hierbij staan de uitgangspunten “Help mij het zelf te doen” en “Vrijheid in gebondenheid” centraal. Het doel van onze school is de kinderen zelfstandig te maken in het werken en leren. Leerlingen van drie leerjaren zitten bij elkaar in één groep. Door een kindvriendelijke, veilige en voorbereide omgeving dagen we de leerlingen uit om veel te leren en samen te werken. Iedere leerling mag een deel van de dag naar eigen inzicht indelen. Daardoor leert het kind geleidelijk aan een planning te maken. Bovendien kan het zo meer tijd besteden aan vakken die extra aandacht vragen. We noemen dit de vrije werkkeuze. Het gedachtegoed van Maria Montessori sluit goed aan bij de individualisering van het onderwijs en bij het streven naar passend onderwijs: het streven dat het aangeboden aansluit bij de specifieke leerbehoefte van een kind.

1.3 Passend Onderwijs

Per 1 augustus 2014 is er een nieuwe structuur in de leerlingenzorg gestart, namelijk Passend Onderwijs. In het Westland dragen alle scholen gezamenlijk zorg voor een dekkend onderwijsaanbod voor alle leerlingen en waar nodig voor specifieke ondersteuning van leerlingen die dat nodig hebben. Ieder schoolbestuur heeft de verantwoordelijkheid een passend onderwijs-ondersteuningsarrangement aan te bieden aan iedere leerling die zich bij een schoolbestuur aanmeldt of bij een school van dat

bestuur is ingeschreven. Indien een school een bepaalde ondersteuning niet zelf in huis heeft, zal het desbetreffende bestuur (in samenwerking met andere besturen die wel deze ondersteuning hebben) ervoor zorgen dat de leerling het onderwijsarrangement aangeboden krijgt dat hij/zij nodig heeft.

Elke school is wettelijk verplicht een schoolondersteuningsprofiel (SOP) te maken. Dit profiel beschrijft welke onderwijsondersteuning de school wel en niet kan bieden. Als ouders vermoeden dat hun kind extra ondersteuning nodig heeft, kunnen ze via het ondersteuningsprofiel alvast een beeld krijgen van de mogelijkheden van een school. Het schoolondersteuningsprofiel is in te zien op de website van de school en ligt ter inzage bij de directie van de school.

Bij het zoeken naar een nieuwe of een andere school is het belangrijk dat de ouders aan de school alle informatie geven over hun kind. Zo kunnen de ouders met de school de eventueel extra onderwijsbehoeften van het kind bepalen en samen optrekken in het vinden van een passende school. Door in openheid informatie met elkaar te delen, is de kans het grootst dat een school gevonden wordt die aansluit bij de onderwijsbehoeften van de leerling en de wensen van de ouders. Ook geven ouders aan op welke andere school/scholen zij hun kind eventueel hebben aangemeld. De school (en het bestuur) waar de leerling als eerste is aangemeld, heeft een zorgplicht.

Wanneer een kind niet kan worden aangenomen op de school die de eerste voorkeur heeft van de ouders, worden zij schriftelijk op de hoogte gesteld van deze afwijzing, voorzien van de argumentatie. Als ouders het niet eens zijn met deze beslissing, zal er overleg plaatsvinden tussen hen en de school. De school kan in zo'n situatie (in samenwerking met de schoolondersteuner van het samenwerkingsverband) een zogenaamd dorpskernoverleg organiseren. Hierdoor wordt aan de andere scholen in dezelfde dorpskern gevraagd of zij plaatsingsruimte hebben én het onderwijsaanbod hebben dat aansluit bij de onderwijsbehoeften van het kind. Als ouders akkoord gaan met de andere school, zullen zij hun kind daar inschrijven. Pas dan gaat de zorgplicht over naar de nieuwe school. Wanneer ouders niet akkoord gaan met de andere school, kunnen zij bezwaar aantekenen bij het bevoegd gezag (bestuur) van de (eerste) school of de geschillencommissie om een oordeel te vragen.

De wettelijke termijn om een passende plek voor een leerling te vinden, geldt vanaf het moment dat de school de aanmelding heeft ontvangen. Dat is op de datum dat de ouders het aanmeldingsformulier hebben ingeleverd op school. De school kan dit bijvoorbeeld in een ontvangstbevestiging aangeven. Vervolgens heeft de school 6 weken de tijd om een passende plek te vinden. Eventueel kan deze termijn met 4 weken worden verlengd. De zorgplicht geldt niet als de school of de groep waar het kind wordt aangemeld vol is. Voorwaarde is dat de school een duidelijk en consistent aannamebeleid heeft en in haar schoolondersteuningsprofiel aangeeft wanneer de school daadwerkelijk vol is. In deze gevallen verdient het de voorkeur als de school bij haar schoolbestuur en/of bij het samenwerkingsverband meldt dat zij geen onderwijsplek aan een kind kan bieden en dat er - zo nodig - toch ondersteuning aan ouders geboden wordt om een passende onderwijsplek voor hun kind te vinden. Ook geldt de zorgplicht niet wanneer ouders de grondslag van de school weigeren te onderschrijven. Het gaat hier niet alleen om de religieuze grondslag of levensbeschouwelijke identiteit van de school, maar ook om de onderwijskundige grondslag. Tenslotte is de zorgplicht niet van toepassing bij aanmelding voor cluster 1 (visuele beperkingen) en cluster 2 instellingen (gehoor- en communicatieve beperkingen). Deze instellingen maken geen deel uit van het samenwerkingsverband passend onderwijs en hebben een eigen toelatingsprocedure.

2. Handelings- en opbrengstgericht werken

Om onze leerlingen zo optimaal mogelijk van het onderwijs te laten profiteren maken we gebruik van de principes van het Handelingsgericht werken. Handelingsgericht werken (HGW) is een systematische manier van werken, waarbij het aanbod afgestemd is op de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van leerlingen. De leerkrachten stemmen hun instructie, het aanbod en de tijd af op de kenmerken van de kinderen in een groep. We gebruiken daarbij individuele plannen (groeidocument) als het kind een speciale behoefte heeft. Kinderen die ongeveer hetzelfde aanbod nodig hebben, worden aan elkaar verbonden zodat de leerkracht een groter bereik met haar instructie genereert. De toetsen van Leerling in Beeld (LIB) worden geanalyseerd en op basis daarvan wordt bekeken of het juiste kind de juiste benadering en aanbod krijgt. Leerkrachten zijn dagelijks met afstemmen bezig. Bij alle signaleringen hoort een beslissing. Deze beslissing is bepalend voor het handelen van de leerkracht en wordt opgenomen in de dagelijkse planning van de leerkracht. Er wordt doelgericht gewerkt en de werkwijze van de school is systematisch en transparant. Het handelingsgericht werken sluit nauw aan bij de visie van het montessorionderwijs.

Naast handelingsgericht werken maken we ook gebruik van de principes van het opbrengstgericht werken (OGW). We werken op onze school doelgericht aan de opbrengsten. Opbrengsten zijn voor ons niet alleen de resultaten van onze niet-methodetoetsen. Onder opbrengsten verstaan we ook de vorderingen die de kinderen maken op sociaal-emotioneel gebied, het leren respecteren van elkaar, het omgaan met elkaar, het starten en onderhouden van vriendschappen of bijvoorbeeld het omgaan met verdriet. We besteden veel aandacht aan de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen, het is ook altijd het eerste gespreksonderwerp bij een ouder/kindgesprek. De leerkrachten zorgen elke dag voor opbrengsten in de vorm van signaleringen die zij maken van kinderen. Deze signaleringen kunnen zowel op didactisch, als op sociaal-emotioneel of lichamelijk gebied zijn en leiden tot weloverwogen beslissingen zoals bijvoorbeeld het geven van een lesje aan een leerling op zijn of haar niveau. We werken dus ook resultaatgericht. Uit onderzoek blijkt dat heel veel kinderen dit ook willen. Als kinderen de leerstof niet direct beheersen, passen we ons niet direct aan hen aan. We geven wel meer tijd en eventueel extra instructie. Veel doelen halen we dan alsnog. We benoemen het doel aan het begin van de instructie en na de instructie evalueren we met de kinderen of de doelen behaald zijn.

Doelen opbrengst gericht werken:

1. Het maximale op alle deelgebieden uit de kinderen halen
2. Wij streven naar opbrengsten bij de LIB Doorstroomtoets die passen bij de ontwikkeling van de kinderen.
3. Wij streven naar tussenopbrengsten passend bij de ontwikkeling van de kinderen.
4. Elk kind willen we zien! (en voorzien in onderwijsbehoeften)

2.1 Leerlingen volgen

Vanaf het moment dat een kind bij ons in de onderbouw binnenkomt, kijken we naar het kind. Waar ligt de gevoelige periode van het kind? Welk werkje pakt het kind momenteel vaak? Waar liggen de interesses? Waar liggen de interesses niet? De leerkrachten begeleiden het kind om zich verder te ontwikkelen. Dit kan door een (kind)gesprek aan te gaan, maar ook een lesje met het kind te doen.

Om bijzonderheden in de ontwikkeling tijdig te kunnen opsporen hanteren we een aantal middelen:

- Observatie; door het observeren krijgt de leerkracht een beeld van de behoeften van het kind, wat het kind (de volgende keer) van de leerkracht nodig heeft. Observeren is een hele

belangrijke bron om de ontwikkeling van kinderen te volgen. Binnen het montessorionderwijs gebeurt het observeren voornamelijk in de kijkronde.

- DHH; instrument voor signalering en begeleiding van begaafde leerlingen.
- MijnLeerlijn; inzicht en overzicht over de leerontwikkeling van leerlingen (in ontwikkeling).
- Leerling in Beeld; dit is een landelijk genormeerd systeem. Alle leerlingen maken op vastgestelde momenten signaleringstoetsen. Met behulp van deze toetsen stellen we vast of een leerling op het juiste niveau zit of voor- of achterloopt in vergelijking tot leeftijdsgenoten. Aangezien deze toetsen ieder jaar twee keer afgenomen worden, kunnen we de eigen ontwikkeling van ieder kind volgen.

Welke toetsen van Leerling in Beeld gebruiken we?

leerjaar	3	4	5	6	7	8
Rekenen	papier	digitaal	digitaal	digitaal	digitaal	digitaal
Begrijpend lezen	x	x	digitaal	digitaal	digitaal	digitaal
Taal verzorging	papier	papier	papier	digitaal	digitaal	digitaal
DMT	ja	ja	ja	alleen zwakke lezers	alleen zwakke lezers	alleen zwakke lezers
AVI	ja	ja	tot AVI uit	tot AVI uit	tot AVI uit	tot AVI uit

De kinderen van leerjaar 8 maken in november de B8-toets en in februari de Leerling in Beeld Doorstroomtoets. Deze toetsen zijn mede bepalend voor het advies voor het vervolgonderwijs.

Naast de individuele resultaten van kinderen op het moment van toetsen, krijgen we zo ook zicht op resultaten van kinderen en leerjaren door de jaren heen. We monitoren hiermee de kwaliteit van ons onderwijsaanbod.

Op basis van de Leerling in Beeld uitslagen van het leerlingvolgsysteem bepalen de groepsleerkrachten wat het kind nodig heeft aan instructie bij rekenen, begrijpend lezen, taalverzorging en technisch lezen. De instructies worden gegeven volgens het EDI-model. Daarnaast proberen we zoveel mogelijk aan te sluiten bij het niveau van het kind, zodat de lesstof niet te moeilijk of te makkelijk is.

2.2 Leerlingvolgsysteem

Om de ontwikkeling op school-, groeps- en leerlingniveau goed te kunnen volgen gebruiken we het digitale administratie- en leerlingvolgsysteem ParnasSys. Hierin verwerken we onder andere de toetsen van Leerling in Beeld. Met ingang van schooljaar 2023-2024 gebruiken we ook de sociaal-emotionele vragenlijsten van Leerling in Beeld, als instrument voor de sociaal- emotionele ontwikkeling van leerlingen. Op deze manier krijgen we een optimaal beeld van elke leerling, groep en de school. De vragenlijsten van Leerling in Beeld omvatten ook de, verplichte, monitoring van de sociale veiligheid.

In Parnassys wordt ieder jaar een logboek voor het kind aangemaakt, waarin alle gesprekken en afspraken genoteerd worden.

2.3 Groeps- en leerlingbesprekingen

Ons leerlingvolgsysteem gebruiken we voor de signalering van kinderen met specifieke zorgbehoeften en analyse van onze opbrengsten. Twee keer per jaar vindt er een groepsbespreking plaats. Dit is een gesprek tussen de groepsleerkracht en de intern begeleider. Er wordt bekeken en besproken wat er op groepsniveau als positief wordt ervaren en waar er juist nog vragen of aandacht nodig is. Samen wordt er een plan van aanpak gemaakt gericht op het vraagstuk. Dit wordt vastgelegd in het groepsbesprekingsformulier. Tussen de groepsbesprekingen vindt er een tussenevaluatie plaats en wordt het plan wanneer nodig bijgesteld. Na de afname van de LIB-toetsen wordt het plan geëvalueerd.

Ook vindt er twee keer per jaar een leerlingbespreking plaats. Tijdens de leerlingbespreking wordt er uitvoerig op de individuele zorgleerling ingegaan. Een kind kan worden besproken in de leerlingbespreking als; een leerling onvoldoende profiteert van de hulp op niveau 1, de onderwijsbehoefte van de leerling onduidelijk blijven en/of er vermoedens zijn van een (ernstige) problematiek of stoornis. Er wordt met elkaar gekeken naar de stimulerende en belemmerende factoren en naar de onderwijsbehoefte van de leerling. Welke interventie sluit op dat moment het beste aan bij de onderwijsbehoefte van de leerling? De groepsleerkracht zal dat tot uitvoering brengen. Dit gesprek wordt genoteerd in het logboek voor het kind.

2.4 Analyse toetsen Leerling In Beeld

Leerkrachten richten zich bij de analyse van de resultaten op de vaardigheidsgroei en niveauwaarde van elk kind. Door de vaardigheidsgroei kunnen zij zien hoeveel een kind geleerd heeft. Wij zien de vaardigheidsscore, niveauwaarde en referentieniveaus als indicatoren voor het onderwijsprogramma dat het kind ontvangt. Een te lage vaardigheidsscore (en dus een daling in niveauwaarde) kan betekenen dat een leerkracht het onderwijsaanbod aan een leerling gaat intensiveren (uitbreiding leertijd of aanpassing van instructie). De verwachting is dat dit leidt tot een hogere vaardigheidsscore.

Na elke toetsronde maakt de directie met de intern begeleider een schoolanalyse. We pakken daar altijd een overzicht van de laatste drie schooljaren bij, zodat we kunnen zien of er trends zijn die langere tijd aanhouden. Wat zien we, wat valt op? Vanuit deze schoolanalyse volgen brainstormsessies met het team over hoe we de resultaten omhoog kunnen krijgen. Hieruit volgen concrete acties waarbij maximaal twee vakken uit worden gelicht die meer aandacht zouden moeten krijgen of een andere benadering (interventies) nodig hebben. Na de volgende toetsronde wordt geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.

2.5 Bouwverlenging/ bouwversnelling

Op onze school zitten leerlingen 3 jaar lang bij één leerkracht in een combinatiegroep van 3 leerjaren. Hierdoor zitten kinderen van verschillende leeftijden bij elkaar. In principe gaan leerlingen na drie jaar naar de volgende bouw (bij de onderbouw na twee jaar). Ons streven is dat leerlingen jaarlijks doorstromen naar het volgende leerjaar. Soms valt een leerling uit op één of meerdere ontwikkelingsgebieden en wordt de instructie- en oefentijd uitgebreid. Blijkt dat de leerling achterstand houdt, dan wordt in goed overleg met ouders gekozen om een jaar langer over een bouw te doen. In dat geval wordt de lesstof van 3 jaar uitgesmeerd over 4 jaar. Voor deze leerling wordt een groeidocument

opgesteld (waarin de eigen leerlijn beschreven staat). Wij spreken dan ook niet van doubleren maar van verlengen. Dit komt alleen voor als dit na zorgvuldige afwegingen het beste lijkt voor de leerling. Daarbij wordt nadrukkelijk gekeken om bij uitstroom een zo passend mogelijke aansluiting te krijgen in het Voortgezet Onderwijs die recht doet aan de capaciteiten van de leerling. Hetzelfde geldt voor leerlingen die een voorsprong in ontwikkeling hebben. In dat geval wordt de lesstof van 3 jaar uitgesmeerd over 2 jaar. Ook voor deze leerling wordt een groeidocument opgesteld.

2.6 Sociaal-emotionele ontwikkeling

Op Montessori Naaldwijk volgen we de leerlingen ook op de sociaal-emotionele ontwikkeling. Hiervoor gebruiken we de sociaal-emotionele vragenlijsten van Leerling In Beeld. Deze vragenlijst brengt niet alleen het sociaal-emotioneel functioneren van een leerling in kaart, maar stelt ook concrete doelen op, geeft handelingssuggesties weer en verwijst naar mogelijke methoden en -materialen.

Leerling In Beeld hanteert voor de leerlingen 8 deelonderwerpen:

- Veilige leeromgeving;
- Sociaal zelfbeeld;
- Cognitief zelfbeeld;
- Schoolbeleving;
- Gevoel van sociale veiligheid;
- Prosociaal gedrag;
- Afwezigheid pestgedrag;
- Gedrag in de les.

Ook de leerkracht vult een vragenlijst in over het sociaal-emotioneel functioneren van de leerling. Deze vragenlijst omvat 4 deelonderwerpen:

- Prosociaal gedrag;
- Afwezigheid pestgedrag;
- Gedrag in de les;
- Zelfvertrouwen.

Met LIB sociaal-emotioneel kan je het hele proces van handlingsgericht werken doorlopen: van signaleren tot handelen. Op die manier word je als leerkracht geholpen bij het opstellen van een aanpak, zowel voor de groep als voor de leerling. Dat vraagt veel van leerkrachten. Ze moeten nóg meer dan voorheen kunnen omgaan met verschillende soorten leerlingen in één groep. Hoe sterker en veiliger die groep is, hoe beter de leerlingen zullen presteren. Dat kan alleen maar in een groep waarin op een planmatige en structurele manier wordt gewerkt aan het sociaal-emotioneel leren van kinderen. Waarin positief gedrag bevestigd wordt en verstorend gedrag geen kans krijgt. Dat doen wij door het inzetten van een online methode voor sociaal-emotioneel leren (SEL), Kwink. We gebruiken Kwink in de leerjaren 1 t/m 8. Centraal in deze methode staan: besef hebben van jezelf, besef hebben van de ander, keuzes kunnen maken, relaties kunnen hanteren en zelfmanagement.

Naast LIB Sociaal-emotioneel en Kwink beschikken we binnen onze school over twee gecertificeerde Sova-Rots & Water trainers. Zij verzorgen in leerjaar 3 t/m 8 sociale vaardigheidstraining (SOVA/Rots & Water) voor alle kinderen. Voor kinderen die hulp nodig hebben op sociaal-emotioneel gebied vindt een verdiepingstraining plaats in kleine groepjes, maximaal 10 leerlingen. De leerkracht meldt een leerling hiervoor aan. Ouders kunnen ook in een gesprek met de leerkracht en/of de intern begeleider aangeven dat deze training voor hun kind wenselijk zou kunnen zijn. Kinderen worden met een eigen doel

aangemeld, zodat de trainer doelgericht kan werken. Er is tijdens de trainingsperiode regelmatig sprake van terugkoppeling naar zowel de groepsleerkrachten als naar de ouders. Zo kan hetgeen geleerd is tijdens de training toegepast worden in verschillende situaties.

3. Ondersteuning

Ook bij ons op school zijn er kinderen met een speciale pedagogische en/of didactische behoefte. Deze leerlingen hebben specifieke problemen als bijvoorbeeld dyslexie, ADHD of een lager IQ en hebben hun eigen, individuele handelingsplan (groeidocument). In zo'n plan worden de stimulerende en belemmerende factoren beschreven evenals een plan van aanpak (interventie) wat het kind nodig heeft om tot ontwikkeling te komen. Zij hebben vaak aanpassingen nodig op het gebied van instructie, aanbod, verwerking en tijd, maar ook de inhoud wijkt af van het basisaanbod. We passen, wanneer nodig, de LIB toetsen aan op het niveau.

3.1 Betrokkenen

Bij de zorg voor de leerlingen spelen de volgende personen een belangrijke rol: groepsleerkracht, intern begeleider (IB-er), directeur, ouders, schoolondersteuner (van Samenwerkingsverband Westland) en zorgregisseur (van Sociaal Kernteam).

De groepsleerkracht:

- werkt vanuit de onderwijsbehoeften van het kind
- signaleert en diagnosticeert vanuit een goed klassenmanagement en een leerlingvolgsysteem
- werkt samen met collega's
- vraagt om hulp indien nodig
- evalueert regelmatig de vorderingen van de leerlingen
- signaleert een leerling die opvalt in zijn ontwikkeling en/of leervorderingen
- kan de juiste toets- en observatie-instrumenten kiezen en toepassen
- kan de uitkomsten van een toets of observatie helder weergeven (verslag doen)
- kan een diagnose stellen
- kan een plan van aanpak (betreffende een individueel kind of een groep) opstellen en uitvoeren
- kan de uitvoering van dit plan evalueren.

De intern begeleider (ib-er):

- ondersteunt van leerkrachten in het bieden van zorg
- bereidt de leerling- en groepsbespreking voor en leidt deze ook
- stelt de jaarlijkse toetskalender op en bewaakt deze
- ondersteunt collega-leerkrachten bij het kiezen en toepassen van toets- en observatie instrumenten
- zet het leerlingvolgsysteem op en coördineert deze
- ondersteunen (begeleiden) van collega-leerkrachten bij het analyseren van toets- en observatiegegevens en het maken van een handelingsplan (groeidocument)
- voert pedagogische en didactische gesprekken met ouders, indien hun kind zorg nodig heeft
- coacht leerkrachten
- houdt periodiek overleg met de directie wat betreft bevindingen in het kader van het leerlingvolgsysteem en de individuele leerlingbegeleiding

- ondersteunt de directie bij het maken van- en de analysering van een trendanalyse uit de gegevens van het leerlingvolgsysteem
- draagt zorg voor de archivering van de leerlingdossiers
- onderhoudt contacten met externe deskundigen
- participeert in het netwerk interne begeleiding van primair passend onderwijs
- onderhoudt de contacten met collega's uit het speciaal onderwijs en/of de ambulante begeleiders binnen regio Westland

De directeur:

- De directeur heeft als taak om de school zo optimaal mogelijk te laten functioneren, zodat zorg kan worden voorkomen. Er vindt regelmatig overleg plaats met alle, bij de zorg betrokken partijen. De directeur faciliteert, evalueert en stelt, in overleg, doelen (bij).

De ouders:

- Ouders en school hebben een gemeenschappelijk belang: het kind. De ouders kunnen initiatief nemen en een gesprek aanvragen met de groepsleerkracht, de intern begeleider of directie wanneer zij een probleem bij hun kind signaleren. De ouders hebben een belangrijke rol in de samenwerking tussen leerkracht, kind, interne en externe begeleiders. In gesprek met de ouders analyseren we de situatie, formuleren we doelen en onderwijsbehoeften. Samen zoeken en concretiseren wij oplossingen.

De schoolondersteuner (van Samenwerkingsverband Westland):

- ondersteunt de school bij het verhelderen van de ondersteuningsbehoeften van de leerling en de ondersteuningsvraag van de leerkracht, school of ouders
- helpt bij de vertaling van de ondersteuningsvraag naar een passend maatwerktraject
- ondersteunt en begeleidt
- zet, als dat nodig is, andere schoolondersteuners in om de school passende ondersteuning te bieden
- maakt gebruik van het groeidocument om alle stappen in de ondersteuning goed vast te leggen

De zorgregisseur (van Sociaal Kernteam):

- begeleidt leerlingen en ouders die problemen ervaren in of rondom de thuissituatie, bij het opgroeien in twee culturen en/of waar sprake is van gedragsproblematiek
- ondersteunt de school bij het verhelderen van de ondersteuningsbehoeften van de leerling en de ondersteuningsvraag van de leerkracht, school of ouders op sociaal gebied
- verwijst en leidt toe naar meer specifieke hulpverlening, zoals bijvoorbeeld naar trainingen op het gebied van sociale vaardigheden en weerbaarheid
- koppelt het plan van aanpak en het verloop van de begeleiding terug aan de intern begeleider
- kan ondersteuning aan groepsleerkrachten inzetten

3.2 Ondersteuningsroute

Zorg zien wij in 5 niveaus binnen ons onderwijs terug.

Zorgniveau 1: Algemene preventie van de zorg in de groep

Zorgniveau 2: Extra zorg in de groep

De leerkracht observeert en signaleert de onderwijsbehoeften van de kinderen en past zijn/haar onderwijsaanbod hierop aan. De leerkracht doorloopt de cyclus 'waarnemen, begrijpen, wegen/plannen, uitvoeren en reflecteren'. De leerkracht bespreekt de opbrengsten en het functioneren van de leerlingen systematisch met de intern begeleider tijdens de groepsbesprekingen. Ouders worden geïnformeerd middels gesprekken. De ontwikkelingen worden zowel in kindgesprekken als in ouder-kindgesprekken besproken.

Zorgniveau 3: Speciale zorg in overleg met de intern begeleider

De leerkracht maakt zich zorgen over de ontwikkeling van een leerling. De leerkracht bespreekt dit met de intern begeleider (direct of tijdens een leerlingbespreking). De leerkracht is handelingsverlegen. In het logboek van het kind (Parnassys) worden de onderwijsbehoeften genoteerd. Wanneer nodig, doet de intern begeleider (of een andere specialist in de school) een observatie in de groep. De leerling kan worden aangemeld voor extra begeleiding binnen de school, onder andere op sociaal-emotioneel gebied. Ouders worden geïnformeerd over de extra begeleiding die geboden wordt.

Zorgniveau 4: Speciale zorg na extern onderzoek

Als er binnen de school behoefte aan externe expertise is, wordt een leerling besproken tijdens een overleg van het School Ondersteunings Team (SOT). Dit is een multidisciplinair overleg waarbij ouders, de schoolondersteuner van het samenwerkingsverband Westland (SPOW), de zorgregisseur van het Sociaal Kernteam (SKT), de leerkracht en de intern begeleider aanwezig zijn. Voorafgaand aan het SOT worden de stimulerende en belemmerende factoren en de onderwijsbehoeften genoteerd in een groeidocument, zowel door ouders, leerkrachten en (indien mogelijk) door de leerling. Tijdens het SOT worden de onderwijsbehoeften en eventuele volgende stappen besproken. Veelal is dit verdiepend onderzoek of lichte ondersteuning door externen.

Zorgniveau 5: Arrangement (zware ondersteuning) of verwijzing SBO-SO

Als de handelingsverlegenheid na niveau 4 blijft, wordt het Handelingsgericht Integraal Arrangeren (HIA) georganiseerd. Hierbij zijn ouders, de schoolondersteuner van het samenwerkingsverband Westland (SPOW), de zorgregisseur van het Sociaal Kernteam (SKT), de leerkracht en de intern begeleider aanwezig. Eventueel aangevuld met externe betrokkenen. Onderzocht wordt welke mogelijkheden er (nog) zijn om de leerling een passend aanbod te bieden. Veelal is dit zware ondersteuning (extra begeleiding door een externe). Indien dit ontoereikend is, wordt een passende plek buiten de huidige school gezocht. Hiertoe is een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) nodig. Het groeidocument blijft hierin een leidend document en wordt na ieder gesprek aangevuld.

4. Externe instanties

4.1 Samenwerkingsverband Westland

Onze school is aangesloten bij het Samenwerkingsverband Westland, dat bestaat uit reguliere basisscholen uit het Westland, Midden Delfland en Hoek van Holland. Ook SBO scholen vallen hieronder. Het Samenwerkingsverband Westland heeft een Centrale Dienst. In deze dienst zijn onder andere

zogenoemde 'schoolondersteuners' werkzaam. Deze schoolondersteuners (psychologen/ orthopedagogen/ ambulante begeleiders) zijn werkzaam in de scholen. Wij krijgen op deze wijze de mogelijkheid in een vroeg stadium een deskundige van het Samenwerkingsverband mee te laten denken in de begeleiding van de leerkracht of het kind. Hierbij valt te denken aan het functioneren van kinderen, het uitwisselen van informatie, het uitvoeren van een observatie in de groep en het doen van onderzoek.

Overleg over het functioneren van een kind kan ook plaatsvinden in het 'schoolondersteuningsteam' (oftewel SOT) van onze school. Het team bestaat uit de intern begeleider, de leerkracht van het kind, de schoolondersteuner van het Samenwerkingsverband en de zorgregisseur van het Sociaal Kernteam Naaldwijk. Het team kan aangevuld worden met andere deskundigen/betrokkenen zoals bijvoorbeeld de directeur of leerkrachten met een bepaalde specialisatie. Ook de ouders worden voor deze bespreking uitgenodigd. Een dergelijk overleg zal allereerst als doel hebben om te komen tot een antwoord op de hulpvraag. Hierbij richten we ons op de zogenoemde 'onderwijsbehoeften' van het kind en de ondersteuningsbehoeften van de leerkracht. Als de onderwijsbehoeften van het kind (nog) niet geheel duidelijk zijn, is het mogelijk gericht naar het functioneren van het kind te kijken. Hierbij valt te denken aan het doen van een uitgebreid onderzoek naar de leervorderingen van het kind, een onderzoek naar de verstandelijke capaciteiten, het invullen van gedragsvragenlijsten en/of het voeren van een gesprek met het kind (persoonlijkheidsonderzoek). Het is ook mogelijk dat de schoolmaatschappelijk werker contact opneemt met de ouders om te praten over het gedrag van hun kind in de thuissituatie. Voorafgaand aan een dergelijk uitgebreid onderzoek is het noodzakelijk dat zowel de leerkracht als de ouders zogenoemde intake-vragenlijsten invullen. Deze vragenlijsten zijn nodig om een uitgebreid beeld te krijgen van het functioneren van het kind in de schoolsituatie, maar ook in de thuissituatie. In een intakegesprek zal de inhoud van de intakeformulieren met de ouders worden besproken en worden er onderzoeksvragen geformuleerd. Daarna vinden de afgesproken onderzoeken/gesprekken plaats. Van de onderzoeksresultaten wordt door degene die het onderzoek afneemt een verslag gemaakt waarin ook praktische tips worden opgenomen. Het verslag wordt besproken met alle betrokkenen. Dit verslag wordt aan de ouders (en na hun toestemming aan school) gegeven.

Het samenwerkingsverband Westland heeft ter ondersteuning van leerkrachten, maar ook van kinderen, een aantal tijdelijke arrangementen ter beschikking: School Video Interactie Begeleiding (SVIB) voor de leerkracht of zware ondersteuning (extra begeleiding), zijn hier twee voorbeelden van. Een langduriger 'ondersteuningsarrangement' is bijvoorbeeld de plaatsing van een kind op een speciale school voor basisonderwijs (SBO-school). Is dit van toepassing dan zal de intern begeleider in samenspraak met de schoolondersteuner, de aanvraag van de ouders voor een 'beschikking' bij de ToelatingsCommissie (TLC) verzorgen en wordt het dossier aan deze commissie aangeboden ter beoordeling. Indien het kind een beschikking krijgt, kan het aangemeld worden bij een SBO-school of bij een SO-school. Indien er plaats is, zal het kind zo snel mogelijk op de desbetreffende school geplaatst worden.

4.2 Gemeente

De gemeente is vanaf 1 januari 2015 verantwoordelijk voor vrijwel alle vormen van jeugdzorg (de wet spreekt van jeugdhulp). Dat wil zeggen zorgen dat het kind en het gezin ondersteuning krijgen die nodig is. Dat kan het inschakelen van professionele organisaties betekenen, maar ook mensen op weg helpen om zelf of met hun netwerk tot een oplossing te komen.

5. Overig

5.1 Aannamebeleid

Als Montessorischool krijgen wij veel aanvragen voor zij-instromers. Wanneer een leerling op onze school wordt aangemeld, wordt er altijd gestart met een gesprek tussen ouders, de directeur en de intern begeleider. We kijken met elkaar naar de reden van overgang, of er al alles aan gedaan is om een overstap van het kind te voorkomen en we bekijken of er ruimte in de groep(en) is waarin het kind zou kunnen komen en of de groep/leerkracht nog belastbaar is.

Daarnaast wordt er met elkaar bekeken wat de extra onderwijs- en/of ondersteuningsbehoeften zijn van de aan te melden leerling. Wanneer wordt verwacht hieraan wel te kunnen voldoen, zal er een gesprek met een rondleiding plaatsvinden aan de aangemelde leerling. De aangemelde leerling zal binnen de eigen (oude) schoolsituatie geobserveerd worden door onze intern begeleider. Wanneer er dan nog steeds verwacht wordt te kunnen voldoen aan de onderwijs- en/of ondersteuningsbehoeften zal de aangemelde leerling wenmomenten op onze school hebben. Tijdens dit aanmeldingsproces zal er continu contact zijn tussen ouders, de directeur en de intern begeleider van zowel de school waar het kind eventueel geplaatst kan worden als de school waar het kind eventueel zal vertrekken. Is een leerling aangemeld dan zullen we voldoen aan onze zorgplicht. De verantwoordelijkheid voor het aanmeldproces ligt bij de directie.

Wanneer wordt verwacht niet te kunnen voldoen aan de onderwijs- en/of ondersteuningsbehoeften van een leerling, wordt er (met elkaar) gezocht naar een passende plek.

5.2 Executieve functies

Je komt de term steeds vaker tegen: executieve functies. Maar wat zijn dat? En wat hebben executieve functies te maken met leren en gedrag? Executieve functies horen bij het denkvermogen. Het zijn hogere denkprocessen die nodig zijn om activiteiten te plannen en aan te sturen. Je kunt ze zien als een 'dirigent'. Ze helpen bij alle soorten taken. Ze zorgen voor efficiënt, sociaal en doelgericht gedrag. De executieve functies worden ook wel de uitvoerende aandacht genoemd, de doe-processen in het brein, die ervoor zorgen dat we ons gedrag bewust kunnen sturen. Executieve functies spelen dus alleen een rol als het gaat om het *bewust* sturen van gedrag en gedachten. Executieve functies maken het ons mogelijk om ons gedrag te organiseren en kortetermijn behoeften opzij te schuiven ten gunste van langetermijn-doelen. Dankzij deze vaardigheden kunnen we onze activiteiten plannen en organiseren, onze aandacht ergens op gericht houden en de uitvoering van een taak volhouden. Executieve functies stellen ons in staat onze emoties te reguleren en onze gedachten te monitoren, zodat we efficiënter en effectiever kunnen werken. Binnen het montessori-onderwijs wordt er een groot beroep gedaan op de executieve functies en daarvan zijn we ons bewust. We streven ernaar om komend schooljaar meer (bewust) aandacht te besteden aan het inzicht in en het ontwikkelen van de executieve functies. Dit zullen we doen aan de hand van 'Wijzer in executieve functies'.

Afsluiting

In dit zorgplan is de leerlingenzorg en interne begeleiding op Montessori Naaldwijk beschreven. Vanuit ons onderwijsconcept en de visie op leerlingenzorg geven we aan hoe we de zorg voor leerlingen vormgeven. Het goed volgen van de leerlingen, aansluiten bij de onderwijsbehoefte en betrokkenheid van ouders zijn hierbij uitgangspunten. We werken handelings- en opbrengstgericht en combineren dit met de visie van Maria Montessori. Hiermee hopen we alle leerlingen het onderwijs te bieden dat ze nodig hebben.